

Den här finns i »En Blues från Landskrona«. En gammal bild, tjejen var väl ungefär 14 år då i början av 2000-talet och vi träffades utanför en skolgård. Jag minns inte vem hon är. Det var ett snabbt möte. Hon gav mig något jag kunde bära med mig och känna igen mig i.

SVÄRTA SOM SMÄRTAR

foto

THOMAS
H JOHNSON

– Den här kommer troligen att finnas med i Lilla Landet. Jag var i Klippan, bakom järnvägen, han kom ut och sa »jaså, är det du som smyger omkring«. Jag svarade »Det är väl du som smyger – och i kalsongerna!« Han heter Janne och bjöd in mig till sitt hus där han hade flera modelljärnvägar, själv bodde han i husvagnen.

»Den första kameran vi hade var en Instamatic, 24 bilder per rulle, en sådan med filmen i kassetten. Där skulle brorsans och min födelsedag och andra högtider rymmas. Jag såg en vas och morgonljuset föll så fint så jag slösade fem, sex rutor på motivet. »Vad fan är det här?» sa farsan när rullen blev framkallad.«

text _____ **Jenny Maria Nilsson**

foto _____ **Thomas H Johnsson**

DÅ VAR THOMAS H Johnsson nio år. Han föddes 1972 som en av de sista på Landskrona BB innan det stängdes. Pappa var maskinoperatör och mamma arbetade på konditori och sedermera i hemtjänsten.

– Snart blev det jag som fotograferade familjen, på semestern till exempel.

Han har kommit att förknippas med Landskrona efter de två böckerna »En blues från Landskrona« och »Mer blues från Landskrona«.

– Jag är inte säker på att jag vill ha den etiketten. Jag älskar Landskrona, men ibland tror folk att jag är någon officiell landskronatyckare, vilket knappast är sant.

De båda böckerna innehåller klassiskt svartvitt dokumentärfoto men är till sin natur olika. Medan den första botaniserar bland yttre villkor och visar världen innehåller den andra symbolladdade bilder som beskriver mänskliga inre stämningar.

THOMAS VÄXTE UPP och präglades av tidsandan som fanns på många platser i Sverige då.

– Det fanns en öppenhet, till exempel byggdes en skola om till replokaler. Det var tiden efter punken och jag kände ett självförtroende som innebar att man satte igång med saker trots att man inte riktigt visste hur det skulle göras, att allt var möjligt om man tog tag i det själv – en cool känsla. Visst, det fanns en del skit som hasch, fylla och

annat bus, men vi var rädda om varandra och det var i den miljön jag utvecklades.

– Jag gjorde allt möjligt, tecknade, målade, skrev och spelade musik men var dålig på det. Jag skaffade en Praktica, en gammal östtysk kamera, stor och klumpig med skitdålig optik och jag köpte en billig begagnad kopieringsapparat. Skolan var jag ointresserad av och jag skolkade väl en del, till exempel för att tillbringa en dag med att fota de vattenringar som bildades när jag kastade ner sten i havet. Jag var ju tvungen att lära mig slutare och bländare – och det kunde jag inte göra i skolan. Min enda formella fotoutbildning, förutom assistentarbete, är Hola folkhögskolas filmlinje. Jag började arbeta med olika uppdrag åt Landskrona museum och Helsingborgs Dagblad (dåvarande Landskronaposten) och på den vägen är det.

**MITT ARBETE SKER
INTUITIVT, JAG VET INTE
ALLTID RIKTIGT VAD JAG
GÖR OCH VAR JAG
KOMMER ATT HAMNA.**

– Det ska bli två hundböcker med totalt olika anslag, två böcker med ett band om i samma förpackning – Amoras Perros I och II. Den här kallar jag Skotten och är tagen i Paris i höstas. Jag var lite bekymrad över bildernas olika anslag, tyckte det var svårt att få ihop det och hitta helheten. Då sa en vän att jag borde göra två böcker, ungefär som när Guns N' Roses gav ut skivorna Use Your Illusion I och II.

– Sista bilden i boken En Blues från Landskrona. Jag sa → till formgivaren Morgan Alfredson »gör som du vill, bara det blir punkigt, skitigt, men det ska sluta lyckligt – hopfullt«. Så blev det. Bröderna på bilden är Göran och Roland, två fina luffare som var mina vänner. Båda är döda i dag, en hel del av mina vänner är döda i dag.

– Saga, en väns dotter. Bilden är från Agiteras projekt Just Like You. Precis som i andra Bluesboken ville jag bryta upp mitt eget bildspråk. Jag tror inte på det där att man ska hitta sin stil, jag måste variera mig för att inte bli uttråkad, många av fotografierna till den här serien tog jag utan att titta i sökaren, bara spontant lyfta kameran och trycka på knappen och se var jag hamnar. ↓

Så har det fortsatt, Thomas är i dag en av de etablerade, självständigt arbetande fotografer som också verkar för att stärka bildens ställning i Sverige. Han har flera böcker på gång, undervisar, håller workshops och föredrag och är verksam i Agitera, en bildgrupp som startades år 2003.

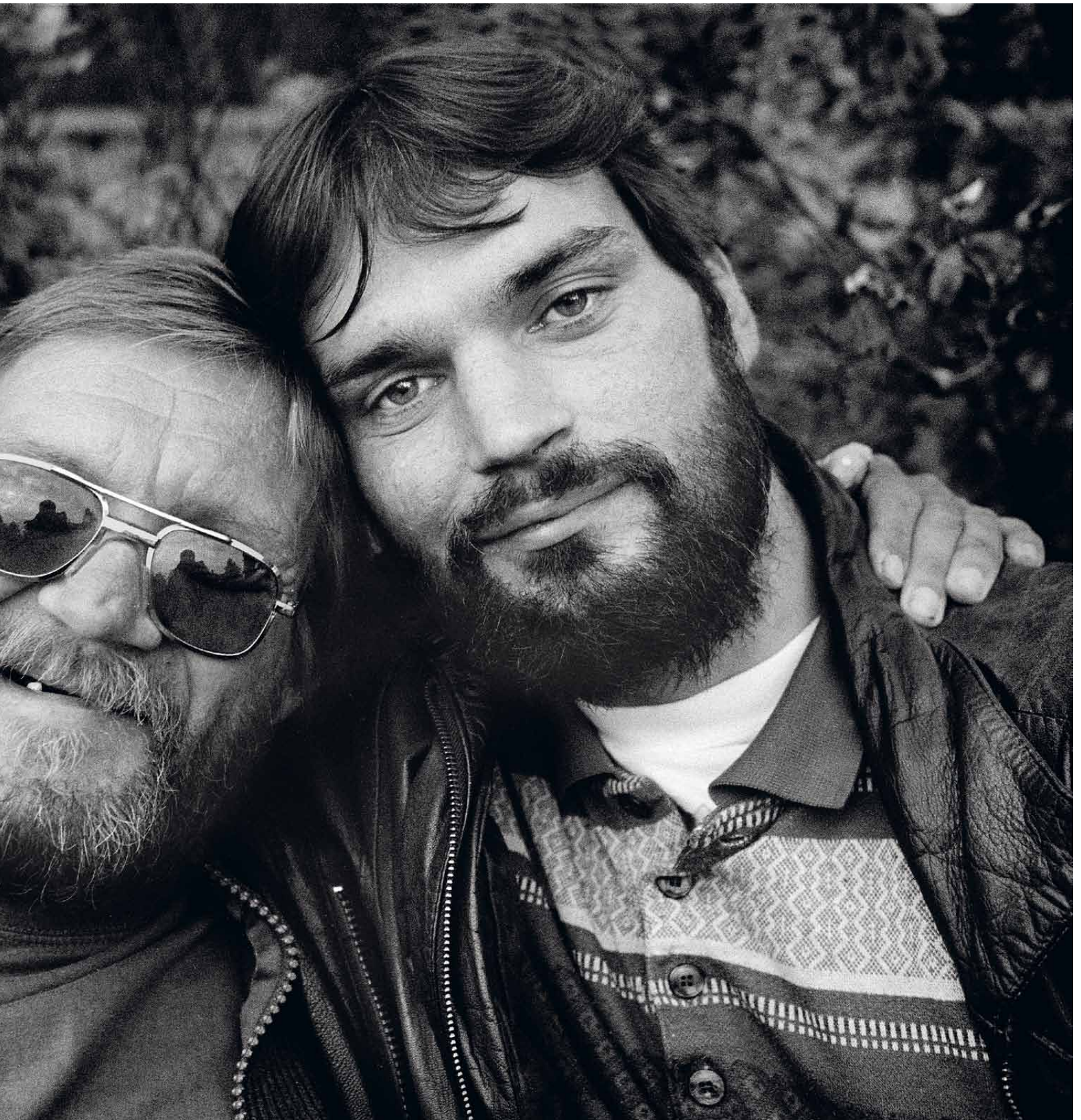
– Det är så här jag vill ha det. Inom exempelvis pressfoto har man en stund, klick, klick, klick, och det är säkert bra men jag vill arbeta på mina villkor, jag vill ha kontroll över resultatet och min utveckling. Jag har aldrig haft ett cv och jag står inte med mössan i hand och söker uppdrag men tar alltid intresserat emot förslag på spännande samarbeten. Jag arbetar hårt, det fungerar om man lär sig överleva på lite stålar.

– Mitt arbete sker intuitivt, jag vet inte alltid riktigt vad jag gör och var jag kommer att hamna, men ur ett tekniskt perspektiv har jag full koll. En bra bildskärm är avgörande för en fotograf då det är ett måste att ha koll på hela kedjan – från exponering, skanning, bildredigering och färghantering fram till tryck. Jag gör allt själv. Anledningen till att jag investerat i en dyr skrivare är för att kunna vara spontan. Jag skriver ut, ordnar ramar – så är jag färdig att ställa ut!

THOMAS ÄR EN modern nomad som rör sig över hela Sverige. Han sover ibland i Köpenhamn, hänger ibland i Berlin. Ungefär vart tredje år gör han film, just nu tillsammans med Bengt Andersson och Martin »Sture« Vikingsson. Bengt är producent och Martin, som även är sångare i reaggebandet Svenska akademien, fungerar som filmens ciceron. Filmen har arbetsnamnet Sverigeresan.

– Jag är naiv, jag gör det till min styrka, så öppnas många dörrar. Jag förutsätter att det går att närma sig människor och då gör det det. Under Sverigeresan reser vi ofta planlöst och låter händelser inträffa i samband med möten. Filmen blir till i samarbete med de människor vi träffar vilket ger en särskild stämning som jag gillar.

**THOMAS ÄR EN MODERN
NOMAD SOM RÖR SIG ÖVER
HELA SVERIGE. HAN SOVER
IBLAND I KÖPENHAMN,
HÄNGER IBLAND I BERLIN.**

Boken »Lilla Landet« kommer att färdigställas i Paris under hösten. Thomas arbetar alltid parallellt med flera projekt, om det blir glapp riskerar han att bli deprimerad.

– Jag måste ha något i luften för att må bra. »Lilla Landet« är en reaktion på allt det mörka som tar plats i media; extremhögern, mord, trafficking. Jag vill visa en ljus, mänsklig bild men jag värjer inte för svärtan, den är en del av mig.

Angående svenskt fotoklimat säger Thomas så här:

– Jag har gapat och skrikit. Tidigare var jag mer debattbenägen, numera tänker jag att det är mer produktivt att koncentrera sig på och anstränga sig för att göra sin grej. Men visst jag kan uppleva att i >

– Just den här bilden är svartvit men till projektet som jag kallar »This Dream of Love« har jag även fotat i färg och mellanformat. När jag börjar på något vet jag ofta vilka sånger jag vill sjunga men inte hur de kommer att låta. Kärlek – drömmen om den är så omfattande och betydelsefull. Det handlar om kärleken mellan människor men också om bristen på kärleken i samhället.

– Det här skulle kunna vara Gustav Blom från Borås, vi möttes på Sundsbussarna mellan Helsingborg och Helsingör och upptäckte att vi båda gillar Evert Taube. Han hade varit sjöman och seglat som matros på de flesta haven. Bilden är från Lilla Landet, jag har försökt arbeta medvetet men ändå försiktigt, låta bilderna komma till mig och inte tvärtom.

Frankrike är det »fan vad kul om du vill ställa ut«. Här är det mer »du ska vara jävligt glad att du får ställa ut«.

Thomas känner ett släktskap med det amerikanska och det svenska dokumentärfotots ursprung, men den som betytt mest för hans fotografiska utveckling är Ralph Nykvist, en annan Landskronafotograf.

– Ralph visade mig vad bild kan vara, det var han som först visade mig den amerikanske fotografen Robert Franks bok »The Americans« och han sa saker till mig som behövde sägas. Ralph har betytt mer för mig än vad han förstår, han förlöste mig på något vis.

MEN INSPIRATION FINNER Thomas överallt, av eleverna han undervisar och mer av musik och litteratur än av andras foto.

– Jag lyssnade mycket på Dylans Blood On The Tracks vintern och våren jag sammanställde Mer blues från Landskrona. Annars gillar jag Cornelis Wreswijk, Annika Norlin och Säkert, författare som Karin Alvtogen, P O Engqvist och Sigge Eklunds »Den sista myten« – människor som uttrycker sig som jag själv försöker göra.

En av Thomas favoritförfattare, Birgitta Stenberg, ska skriva förord till Agiteras projekt Just Like You som ska visas på bokmässan i Göteborg och senare bli en utställning och bok.

– Jag träffade en hemlös man i Malmö för några dagar sedan, hans blick var så kärleksfull. Det intresserar mig vem han är och hur han hamnade där. Inte så att jag vill göra politik av det även om jag alltid har ett socialt perspektiv. Bilderna kommer ur situationer som uppstår i möten som sker – det är vad mitt foto handlar om. >

THOMAS H JOHNSON

FOTO: JENNY MARIA NILSSON

Född 1972 i Landskrona.

Gör Egna projekt och enstaka uppdrag.

Utrustning En analog Contax T3 småbild laddad med Kodak Tri X som han soppar i vanlig D76. En Canon Eos 5D med objektiverna 28/1,8, 50/1,4 och 16-35/2,8L. En analog mellanformatskamera, Hasselblad 503 CX med objektiverna 50/4 och 80/2,8. En Leica M4-P med Summicron 35/2. Hårdvarukalibrerad bildskärm, Eizo ColorEdge CG210, MacBook Pro, Epson Stylus Pro 7800 och Imacon negativskanner.

Webbsida www.thomashjohnsson.se